

ХРОНІКА

ДЕГТЯРЬОВ С.І.

VI ВОЛИНСЬКА ВСЕУКРАЇНСЬКА ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ

15-16 листопада 2013 р. у Житомирському державному університеті імені Івана Франка відбулася VI Волинська всеукраїнська історико-краєзнавча конференція. Цей захід вже став традиційним для історичного факультету ЖДУ і проводиться як у всеукраїнському, так і міжнародному форматах. Участь у конференції взяли науковці з більшості українських регіонів: Києва, Житомира, Чернівців, Сум, Львова, Вінниці, Донецька, Запоріжжя, Сімферополя, Луцька, Рівного, Тернополя, Луганська тощо. Традиційною також стала участь у Волинській конференції для дослідників з Польщі й Угорщини. Учасники конференції відвідали музей ЖДУ імені Івана Франка, де ознайомилися з історією цього закладу.

Пленарне засідання відкрив вігальним словом ректор ЖДУ доктор філософських наук, професор П.Саух. До вітання долучилися також представники місцевих органів влади й управління.

Декан історичного факультету цього ж університету кандидат історичних наук, доцент А.Шевчук розповів про організаторів конференції, контингент учасників, традиційні секції, за якими працюють науковці.

Перша наукова доповідь, виголошена на пленарному засіданні, доктора історичних наук, професора І.Ярмошика була присвячена подіям польського повстання 1863-1864 рр. на землях Волині у висвітленні польської історіографії XIX ст. Науковцем була дана оцінка як опублікованим, так і маловідомим мемуарним джерелам, науковим працям.

Кандидат історичних наук, доцент О.Буравський у своєму виступі проаналізував роль і місце польської шляхти й римо-католицького духівництва Правобережної України у Польському повстанні 1830-1831 рр. Якщо польська шляхта була основною рушійною силою збройного виступу, то саме місцеві ксьондзи, на думку доповідача, сприяли піднесенню бойового духу повсталих. Особливістю шляхетського руху в Правобережній Україні було те, що він не був виключно польським, але у ньому брало участь і українське населення: сполонізована шляхта, представники уніатського та православного духівництва, селяни.

Наступний доповідач кандидат історичних наук, доцент В.Венгерська зосередила увагу на таких явищах, як українські проекти й українське націотворення в імперіях Романових і Габсбургів у кінці XVIII - на початку XX ст. Окремо дослідниця зупинилася на ролі представників різних соціальних груп у націотворчих процесах зазначеного періоду: селянства, шляхти, інтелігенції.

Доктор історичних наук, доцент Б.Боднарюк презентував свою монографію "*Харизма пустелі*". Він розповів про початкову історію сирійського чернецтва. Окремо науковець зупинився на принципах, яких дотримувалися пустельники у IV-V ст.; приділив увагу визначенню соціальної належності неопфітів тощо.

Шляхам формування та трансформації української еліти Західної Волині у 20-30-х роках XX ст. присвятила свою доповідь кандидат історичних наук, доцент І.Скакальська. Зокрема, розглядаючи природу саме політичної еліти зазначеного регіону, дослідниця зробила висновок про те, що вона [еліта] лише формувалася і повністю себе реалізувати не могла. Причиною цього була відсутність у вказаний період власної державності.

Доктор історичних наук, професор Г.Стародубець розповіла про життя населення Волині в умовах національно-визвольного руху 1940-х років. Вона дійшла висновку, що соціальну основу українського самостійницького руху у цей період склали не лише безпосередні жертви радянських репресій та переслідувань, але й частина населення, народженого вже в умовах більшовицького режиму. Г.Стародубець також визначила, що сутнісною ознакою українців у цей час був специфічний морально-психологічний стан т.зв. "*роздвоєності ества*", який і дав

їм *“можливість зберегти національну автентичність в умовах перманентного тиску агресивного націоналізму колонізаторів”*.

Доповідь доктора історичних наук, професора І.Романюка була присвячена співпраці польських та українських істориків протягом кінця ХІХ - початку ХХІ ст., що розглядалася у контексті примирення й порозуміння. Доповідач наголосив на тому, що вже понад 20 років актуальними у відносинах України та Польщі є такі проблеми, як подолання негативних стереотипів; виховання нових поколінь українців і поляків, не обтяжених тягарем історії; пошук шляхів до взаємного примирення у спірних питаннях. Саме з цією метою у 1993 р. була створена Українсько-польська комісія експертів з питань удосконалення змісту шкільних підручників з історії та географії. Вже досягнуті Комісією результати та її плідна робота у подальшому, на думку І.Романюка, позитивно вплинуть на об’єктивне сприйняття спільної історії та приязне ставлення українців і поляків один до одного.

Актуальній проблемі в умовах розбудови української державності присвячено виступ кандидата історичних наук, доцента М.Кордона - курсу України на європейську інтеграцію. Доповідач окреслив причини пріоритетності саме такого зовнішньополітичного курсу для нашої держави; описав майже п’ятирічний переговорний процес щодо Угоди про асоціацію України до Європейського Союзу.

Після пленарного засідання розпочалася робота секцій за наступними науковими напрямками: *“Історія України”*, *“Волинь в історичній ретроспективі”*, *“Проблеми всесвітньої історії”*, *“Історіографія, джерелознавство, етнографія”*, *“Видатні історичні постаті”*. Тут було виголошено багато доповідей з актуальних проблем історичної науки, які активно обговорювалися всіма учасниками конференції.

До початку роботи конференції світ побачив збірник матеріалів, що були надіслані учасниками [Матеріали VI Волинської всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції (м. Житомир, 15-16 листопада 2013 р.): Збірник наукових праць. - Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2013. - 302 с.]. Сюди увійшли близько 100 робіт вітчизняних та іноземних науковців.